

Stramas presentation inför

Europeiska antibiotikadagen

18 nov 2010

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Antibiotika

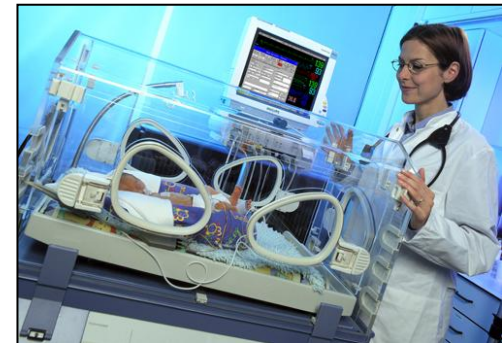
- Enorma medicinska vinster

Minskad sjuklighet och dödlighet i bakteriella infektioner

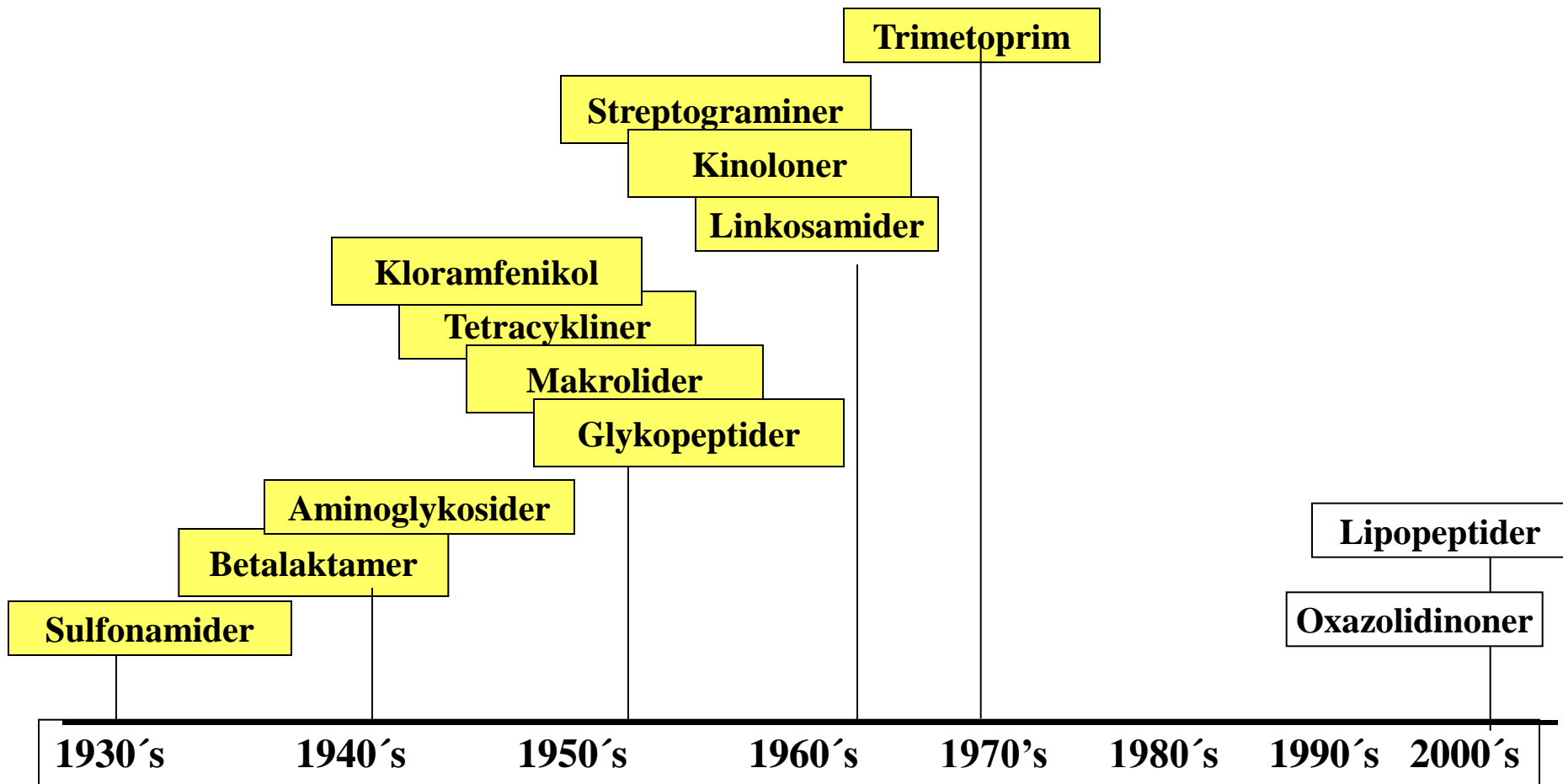

Förutsättning för modern sjukvård

- Avancerad kirurgi
- Cytostatikabehandling
- Transplantationer
- Neonatalvård

Inga nya antibiotikaklasser mot Gramnegativa bakterier ("tarmbakterier") i sikte

Den nuvarande paradoxen

**Ökad
Antibiotika-
resistens**

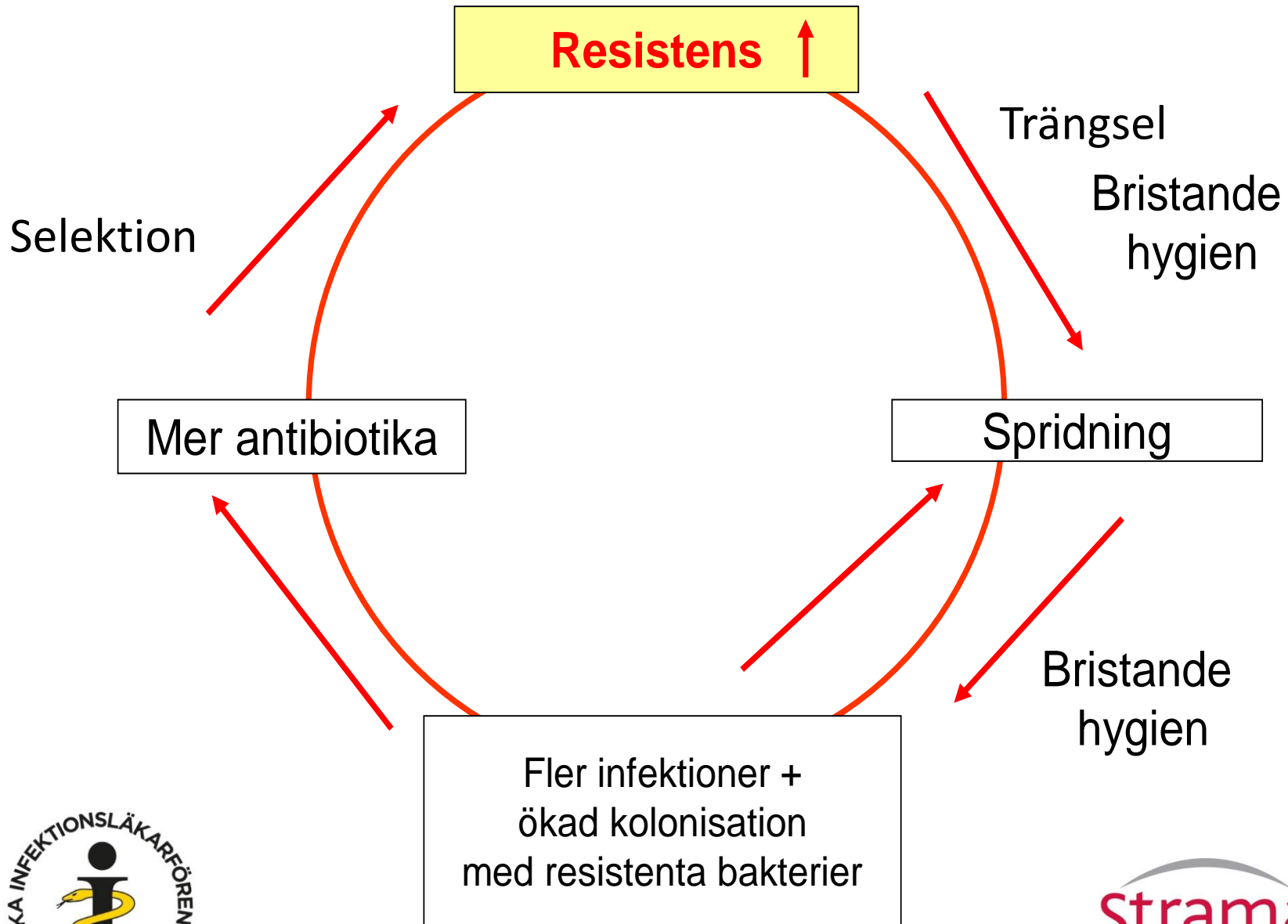
**Minskande investeringar
i forskning och utveckling
av nya antibiotika**

**Sjuklighet
Dödlighet
Kostnader
Förtroende**

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Experience of European intensive care physicians with infections due to antibiotic-resistant bacteria, 2009

A Lepape (1), D L Monnet², on behalf of participating members of the European Society of Intensive Care Medicine (ESICM)³

- En undersökning som genomfördes bland intensivvårdsläkare i 24 EU-länder 2009 tecknar en mörk bild av framtidens sjukvård .
- Drygt hälften av de 95 tillfrågade intensivvårdsläkarna uppgav att de behandlat minst en patient med helt eller nästan helt resistent bakterier under de senaste 6 månaderna.
- 8 läkare hade behandlat fler än 10 sådana patienter.

The logo for Strama, featuring a grey curved line above the word 'Strama' in a bold, red, sans-serif font.

Samverkan mot antibiotikaresistens

Enkät till svenska infektionskliniker 2009

Har ni nödgats att lägga in patienter med lindriga kliniska åkommor som blåskatarr och ge injektionsbehandling då det saknats behandlingsalternativ med tabletter?

Nej 1

Ja 18

Har ni haft patienter vars vårdtid förlängts pga avsaknad av behandlingsalternativ med tabletter?

Nej 0

Ja 19

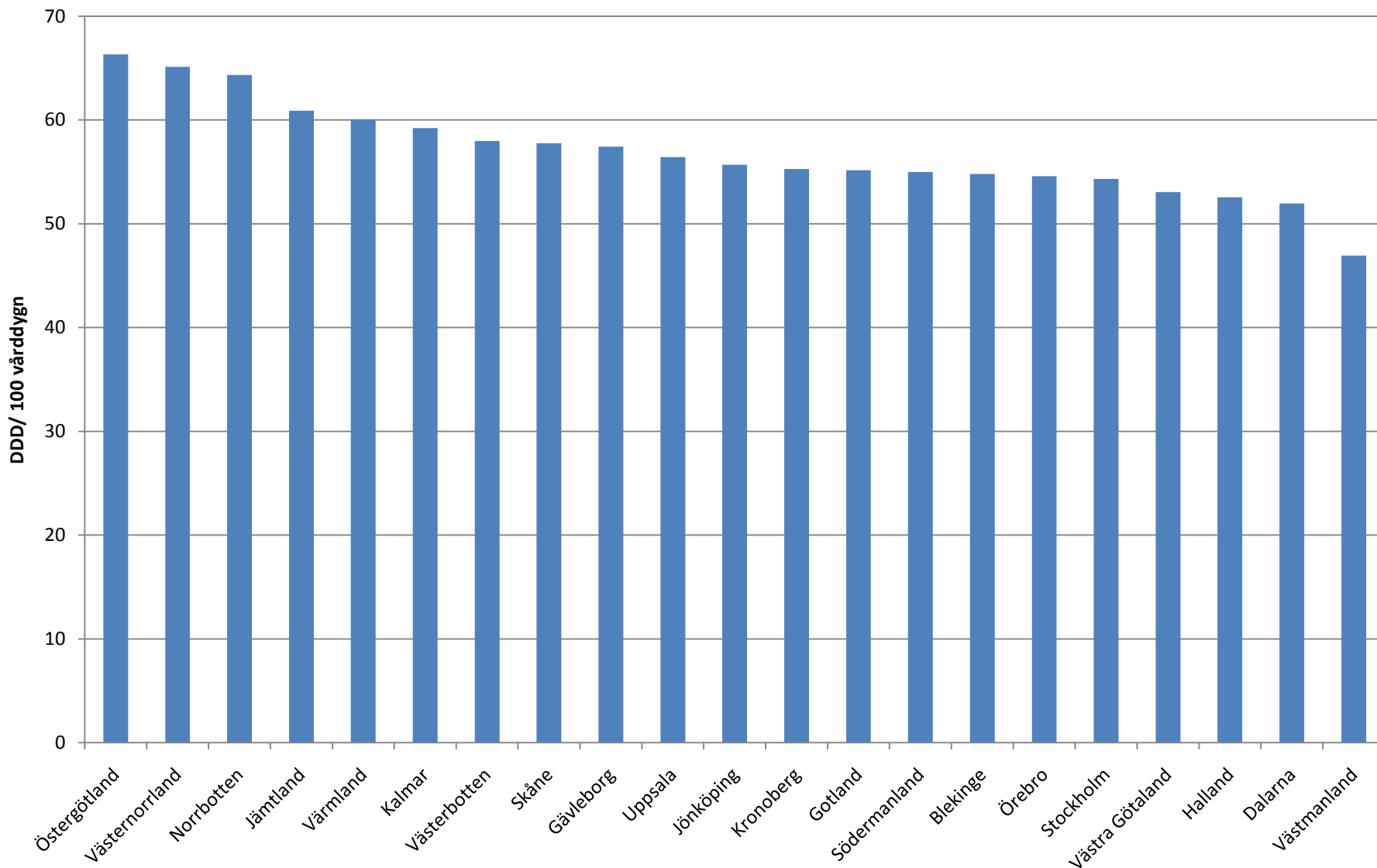
Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Antibiotikaförsälning (J01 exkl. metenamin) på sjukhus per län 2009

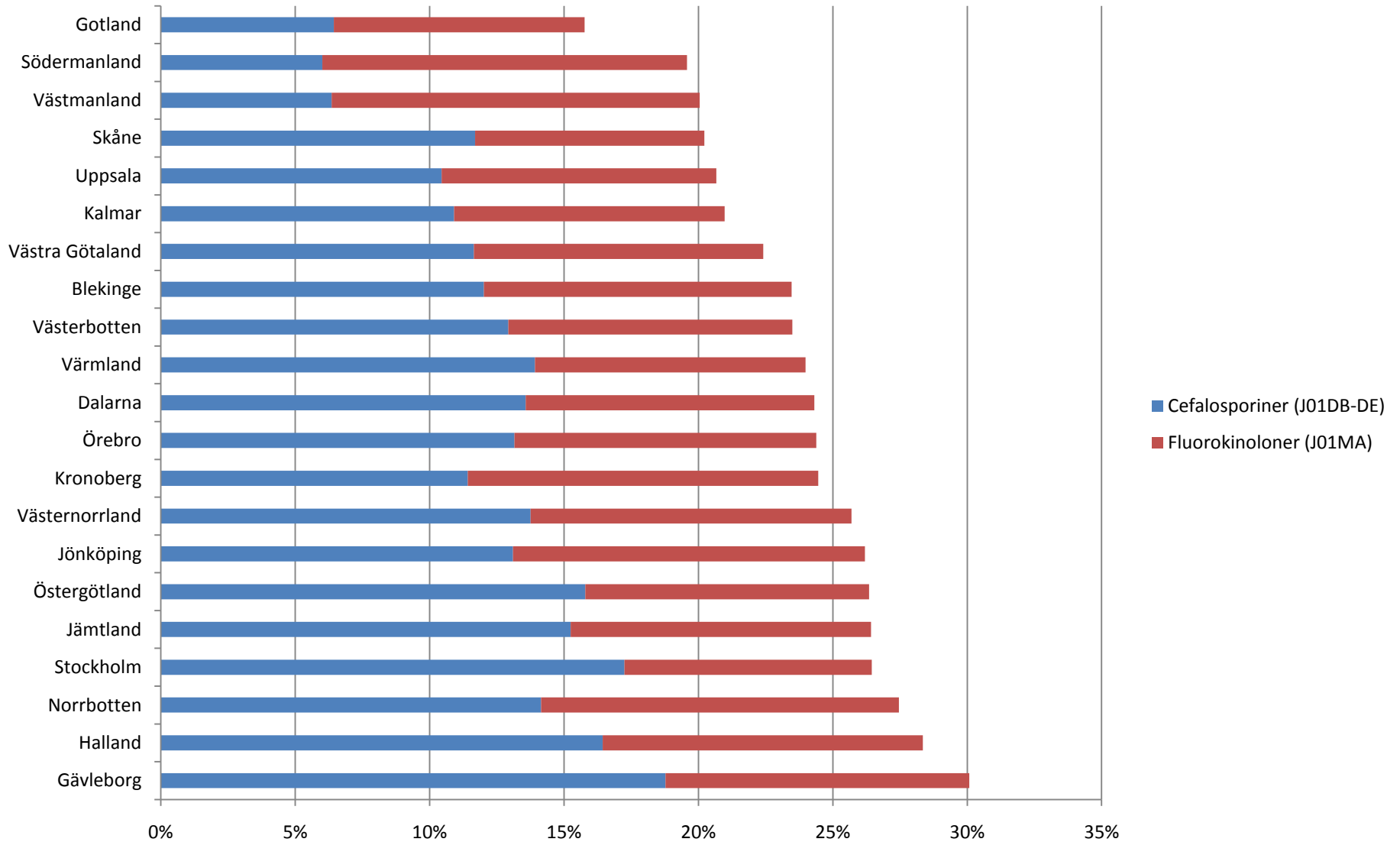
DDD/100 vårddygn

Källa: Lokala Strama-apotekare, Apotekens Service AB och Socialstyrelsen

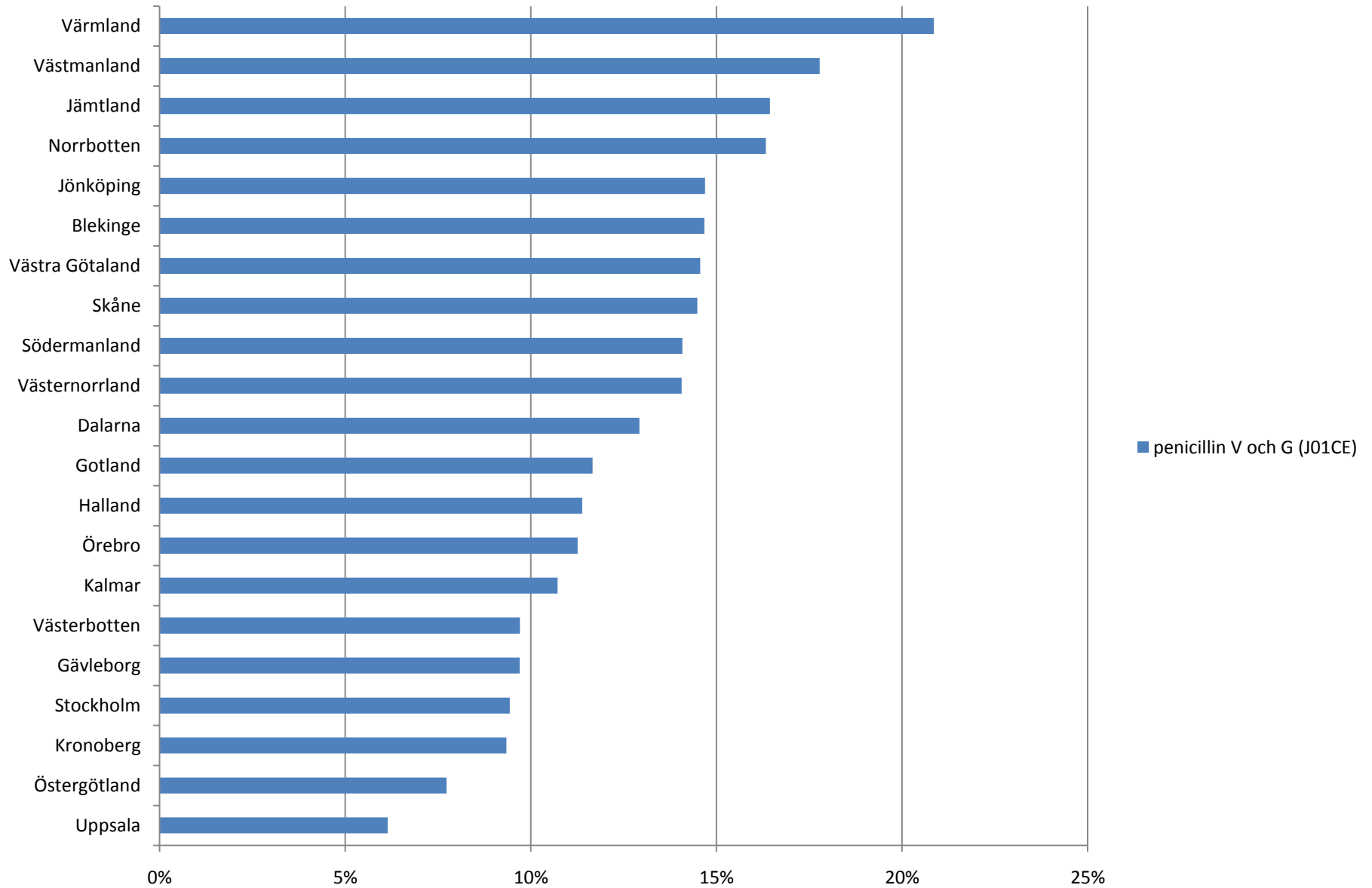
Andel cefalosporiner och fluorokinoloner av total antibiotikaförbrukning på sjukhus per län 2009

Källa: Lokala Strama-apotekare, Apotekens Service AB

Andel penicillin V och G (J01CE) av antibiotikaförbrukning på sjukhus per län 2009

Källa: Lokala Strama-apotekare, Apotekens Service AB

”Stramaarbete” ökar internationellt

- Amerikanska infektionsläkarföreningen, IDSA, lanserade 2007 evidensbaserade riktlinjer för att skapa ett program för ”antimicrobial stewardship”.
- Under Tjeckiska EU-ordförändskapet 2009 hölls en ministerkonferens i Prag där ett förslag till Hospital Antibiotic Stewardship (H-ABS) Programme formulerades.
- Strama och Svenska infektionsläkarföreningen lanserar ett 10-punktsprogram för minskad antibiotikaresistens inom den slutna vården.

The logo for Strama, consisting of a grey curved line above the word "Strama" in a bold, red, sans-serif font.

Samverkan mot antibiotikaresistens

10-punktsprogram för minskad antibiotikaresistens inom slutenvård

Bakgrund

- Resistenta bakterier ökar snabbt.
- Väl belagt samband mellan förskrivning och resistens.
- Antibiotika med nya verkningsmekanismer dröjer många år.
- Kraftfulla insatser krävs för att bevara nuvarande preparat.
- Förslagen bygger på evidensbaserad kunskap och delvis redan etablerade initiativ i Sverige.

The logo for Strama, featuring a grey curved line above the word 'Strama' in a bold, red, sans-serif font.

Samverkan mot antibiotikaresistens

A. Minska behovet av antibiotika

B. Förbättra diagnostiken

C. Använd antibiotika rationellt

The logo for Strama, featuring a grey curved line above the word 'Strama' in a red, sans-serif font.

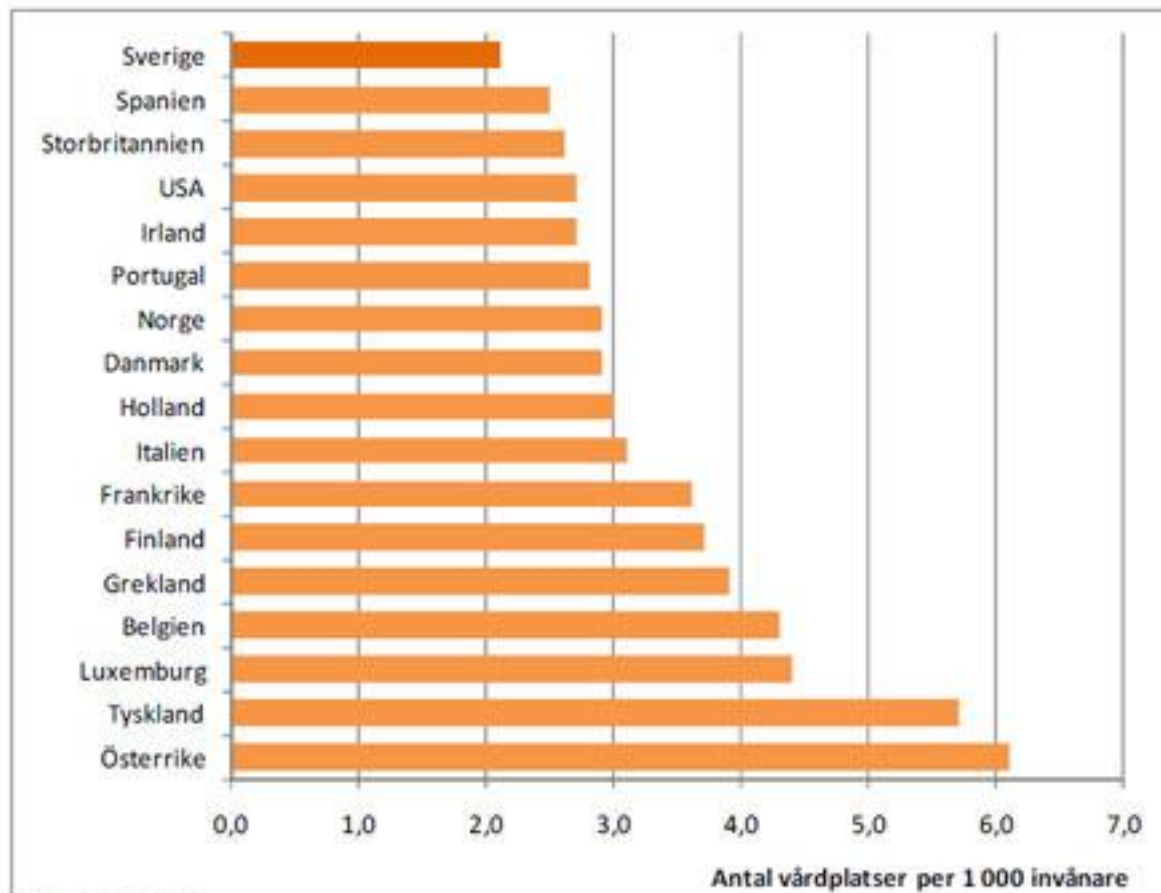
Samverkan mot antibiotikaresistens

1. *Smittspridningen på sjukhus måste minimeras*

- Varje sjukhus ska ha tillgång till vårdhygienisk expertis tillhörande en vårdhygienisk enhet.
- Enkelrum med hygienutrymme måste finnas i tillräcklig utsträckning inom alla enheter som vårdar smittsamma patienter.
- Patienten ska vårdas där den mest lämpliga kompetensen finns för det aktuella tillståndet.
- Infektion/kolonisation med resistenta bakterier får aldrig leda till att en patient nekats eller får fördröjd eller sämre vård.

Vårdplatser/ 1000 invånare i olika länder

Källa. OECD 2009

Diagram 3 Antal vårdplatser per 1 000 invånare 2007

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Basala hygienrutiner

2. Basala hygienrutiner ska alltid tillämpas

- All personal ska arbeta i kortärmad arbetsdräkt, utan klocka och ringar för att noggrann handdesinfektion med alkoholbaserat desinfektionsmedel ska vara möjlig före och efter all patientkontakt.
- Vid nära patientkontakt ska engångsförkläde av plast användas. Handskar ska användas vid kontakt med kroppsvätskor.

(SOSFS 2007:19 Basal hygien inom hälso- och sjukvården m.m. samt SKL:s patientsäkerhetsåtgärder)

The logo for Strama, featuring a grey curved line above the word "Strama" in a bold, red, sans-serif font.

Samverkan mot antibiotikaresistens

Smycken...

...ringar och
armband

Vårdrelaterade infektioner ska stoppas – VRISS

3. Riskfaktorer för vårdrelaterade infektioner måste begränsas

- Urinkateter, intravenösa infarter, intubering och antibiotikabehandling är påverkbara riskfaktorer. På varje avdelning ska finnas fastställda rutiner för daglig utvärdering av behovet av dessa.

(Ingår i SKLs patientsäkerhetsatsning)

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

A. Minska behovet av antibiotika

4. Tillgång till infektionsexpertis måste säkras

- Varje sjukhus ska ha tillgång till infektionsexpertis, antingen i form av infektionsklinik eller av regelbunden konsultverksamhet.

The logo for Strama, featuring a grey curved line above the word "Strama" in a bold, red, sans-serif font.

Samverkan mot antibiotikaresistens

B. Förbättra diagnostiken

5. Odling ska tas före antibiotikabehandling

- Odling tas alltid före intravenös antibiotikabehandling.
- Adekvat odling tas alltid inför behandling av en misstänkt vårdrelaterad infektion.

(Blododling är idag en generell ordination i många landsting.

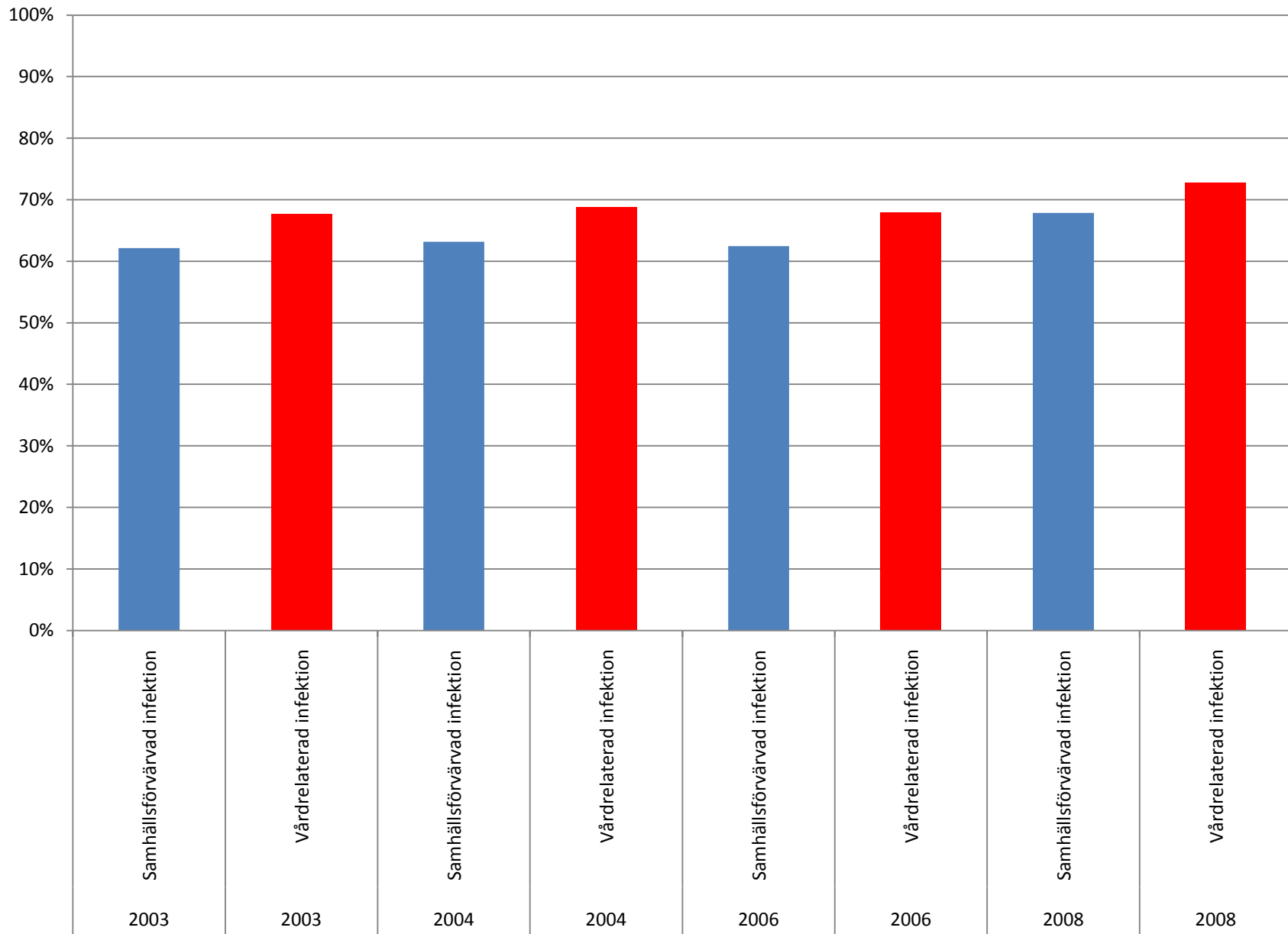
Odling vid vårdrelaterad infektion ingår i SKLs patientsäkerhetsatsning)

Strama

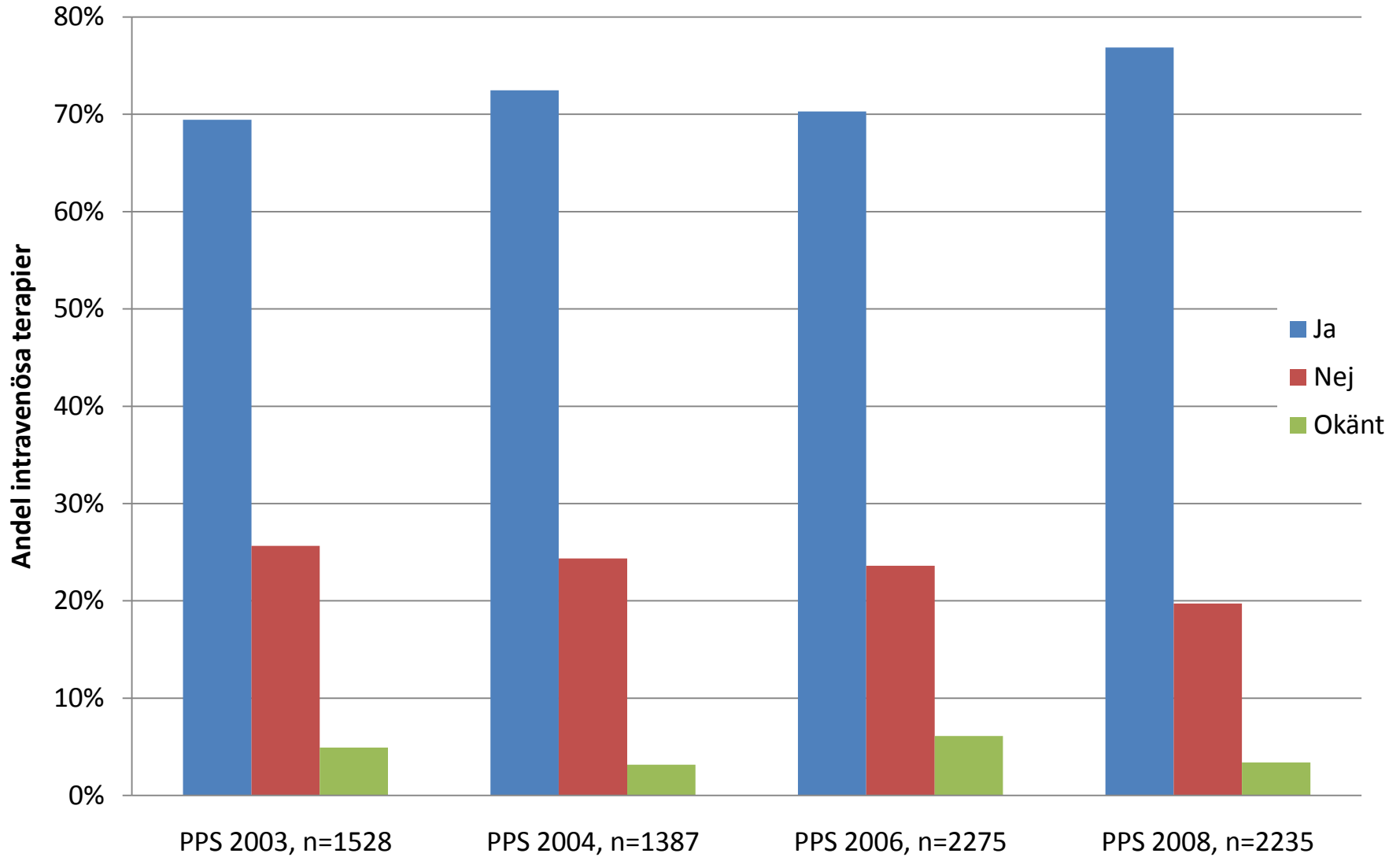
Samverkan mot antibiotikaresistens

Andel odlade inför behandling av samhällsförvärd respektive vårdrelaterad infektion. PPS 2003 - 2008

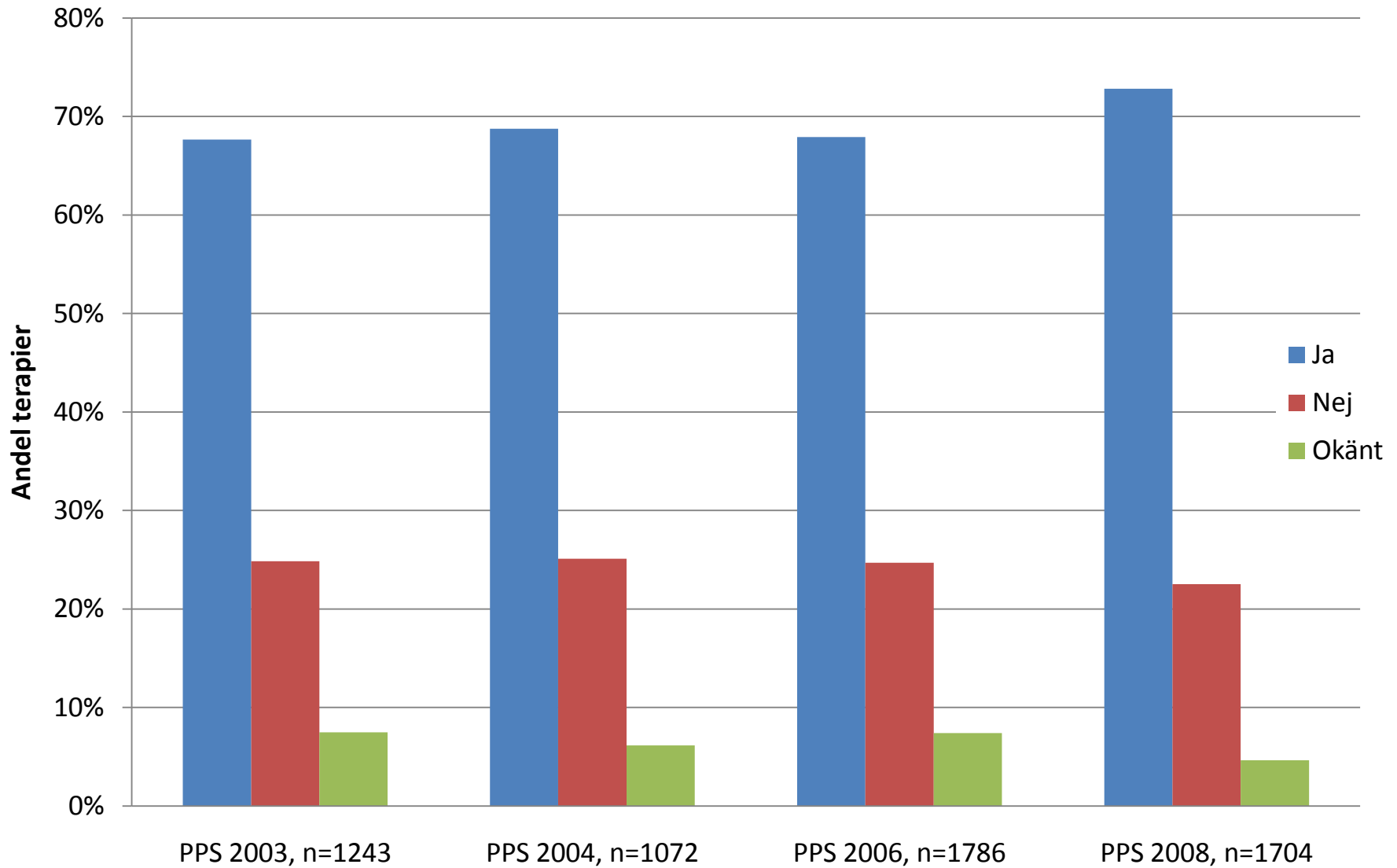
Andel relevant odling före intravenös terapi

Stramas punktprevalensstudier 2003, 2004, 2006 och 2008

Andel relevant odling före terapi mot vårdrelaterad infektion

Stramas punktprevalensstudier 2003, 2004, 2006 och 2008

Samarbetet mellan laboratoriet och kliniken måste öka

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

B. Förbättra diagnostiken

6. Samarbetet mellan laboratorium och behandlande läkare måste öka.

- Relevanta kliniska uppgifter och frågeställningar måste anges i odlingsremissen för att laboratoriet ska kunna optimera diagnostiken. Alla potentiellt patogena bakterier behöver inte behandlas.
- Laboratoriet ansvarar för att snabb och adekvat diagnostik är tillgänglig för karaktärisering av multiresistenta stammar.
- Det måste ingå i mikrobiologiska laboratoriets uppdrag att fortlöpande tolka och leverera epidemiologiska resistensdata till verksamheterna och snabbt återkoppla vid fynd av antibiotikaresistenta bakterier.

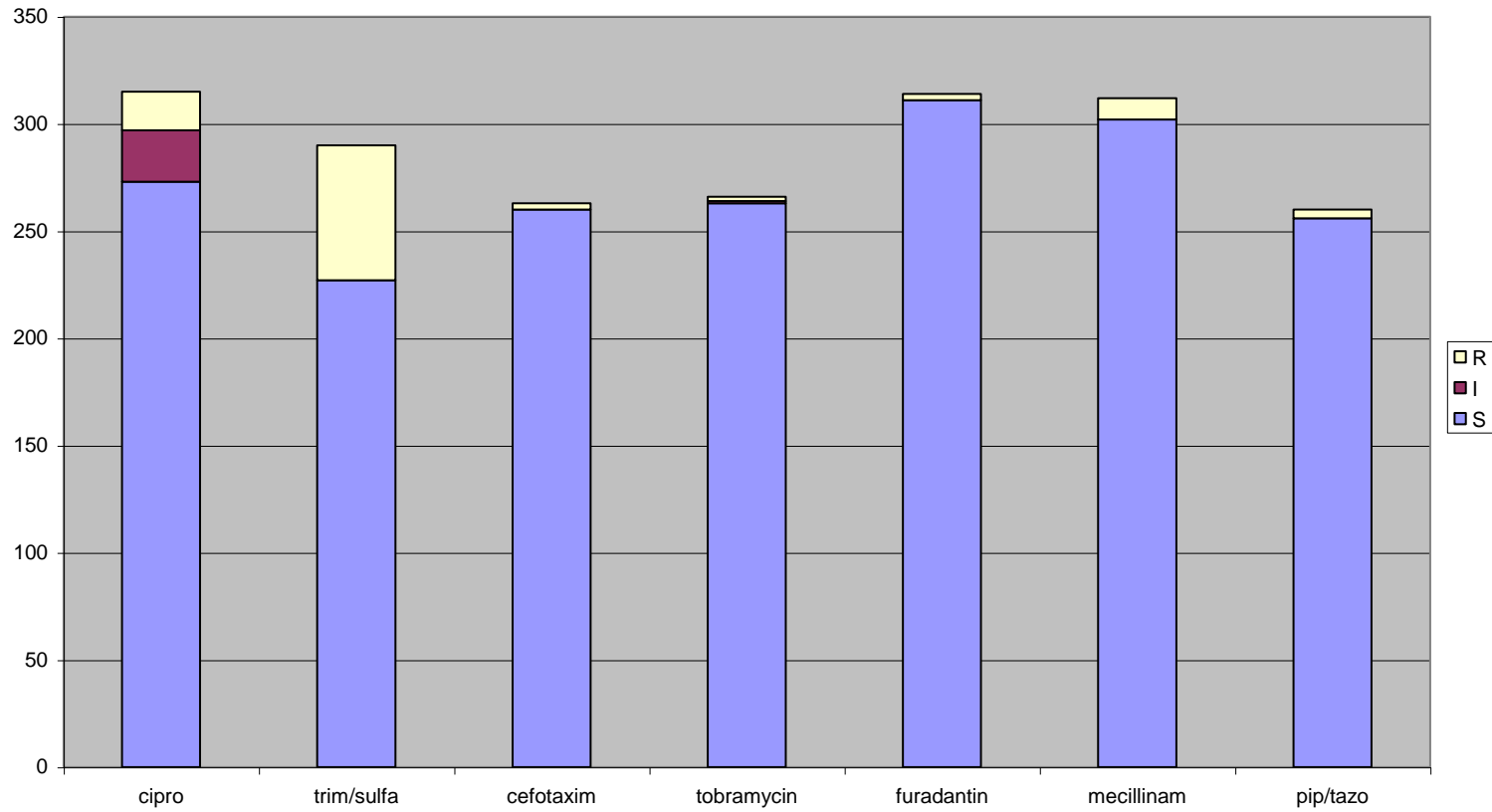
Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Lokala resistensdata måste följas

Exempelbild

Resistensmönster hos E. Coli från urin på med klin nov 2009 - feb 2010

C. Använd antibiotika rationellt

7. Lokala förskrivnings- och resistensdata måste följas

- Lokal antibiotikaförbrukning och lokalt resistensläge ska följas och återkopplas såväl till verksamhets-ledning som till förskrivare.
- Vårdgivare och Stramagrupper ska ha fri tillgång till lokala data.

(Ingår i förarbetet till tillägget i HSL, Hälso- och sjukvårdslagen, 2006 om ´God hygienisk standard´)

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

C. Använd antibiotika rationellt

8. Riktlinjer skall finnas och följsamheten mätas

- Varje enhet ska ha aktuella behandlingsriktlinjer baserade på nationella och lokala resistensdata.
- Följsamheten till riktlinjerna skall mätas regelbundet och ingå verksamhetens kvalitetsuppföljning.

(Ingår i förarbetet till tillägget i HSL, Hälso- och sjukvårdslagen, 2006 om ´God hygienisk standard´)

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

C. Använd antibiotika rationellt

9. Antibiotikaprofylax måste ges på rätt sätt

- Användningen av antibiotikaprofylax bör baseras på SBU:s rapport 2010 om antibiotikaprofylax vid kirurgiska ingrepp och med hänsyn till det lokala resistensläget.
- Fastställda rutiner ska finnas tillgängliga på varje opererande enhet.

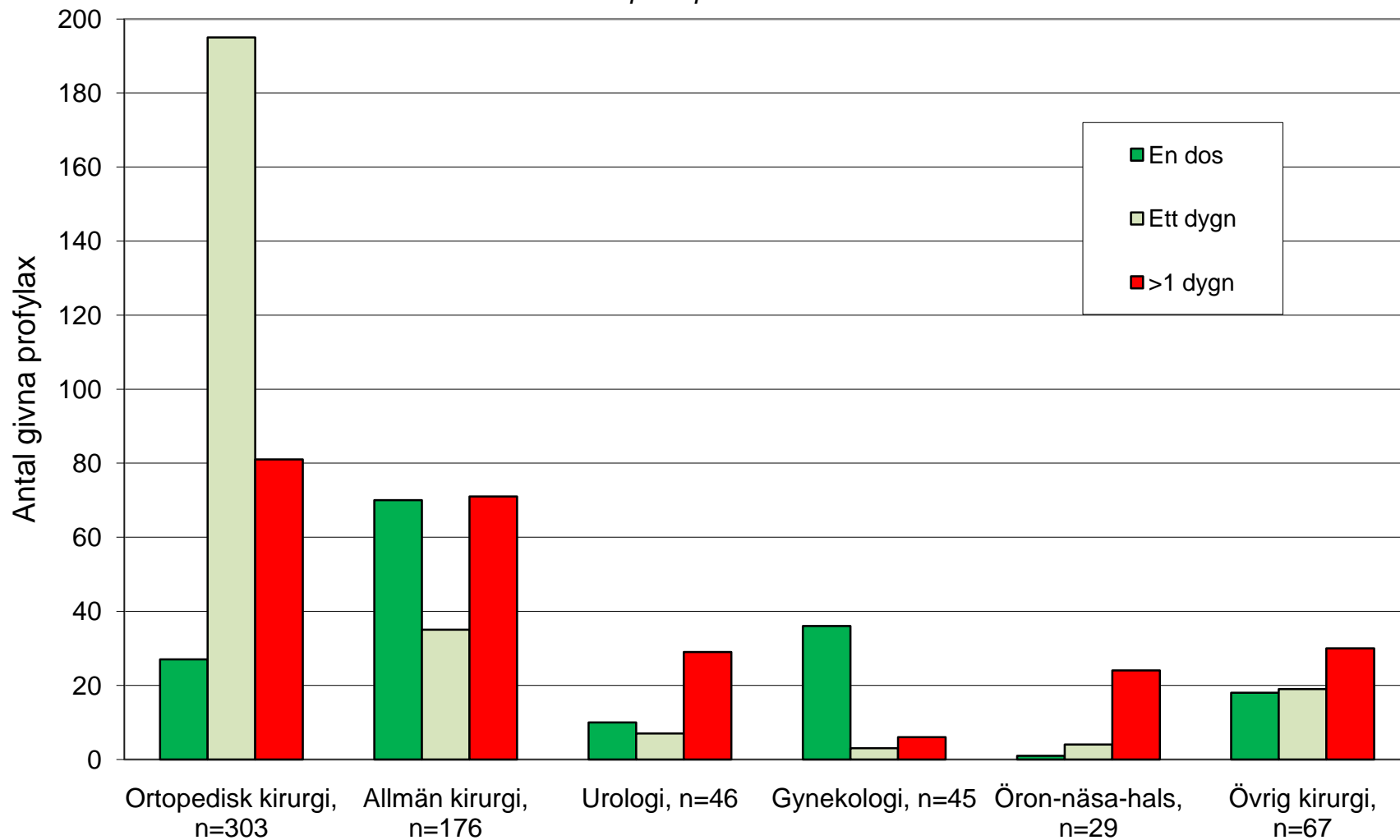

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

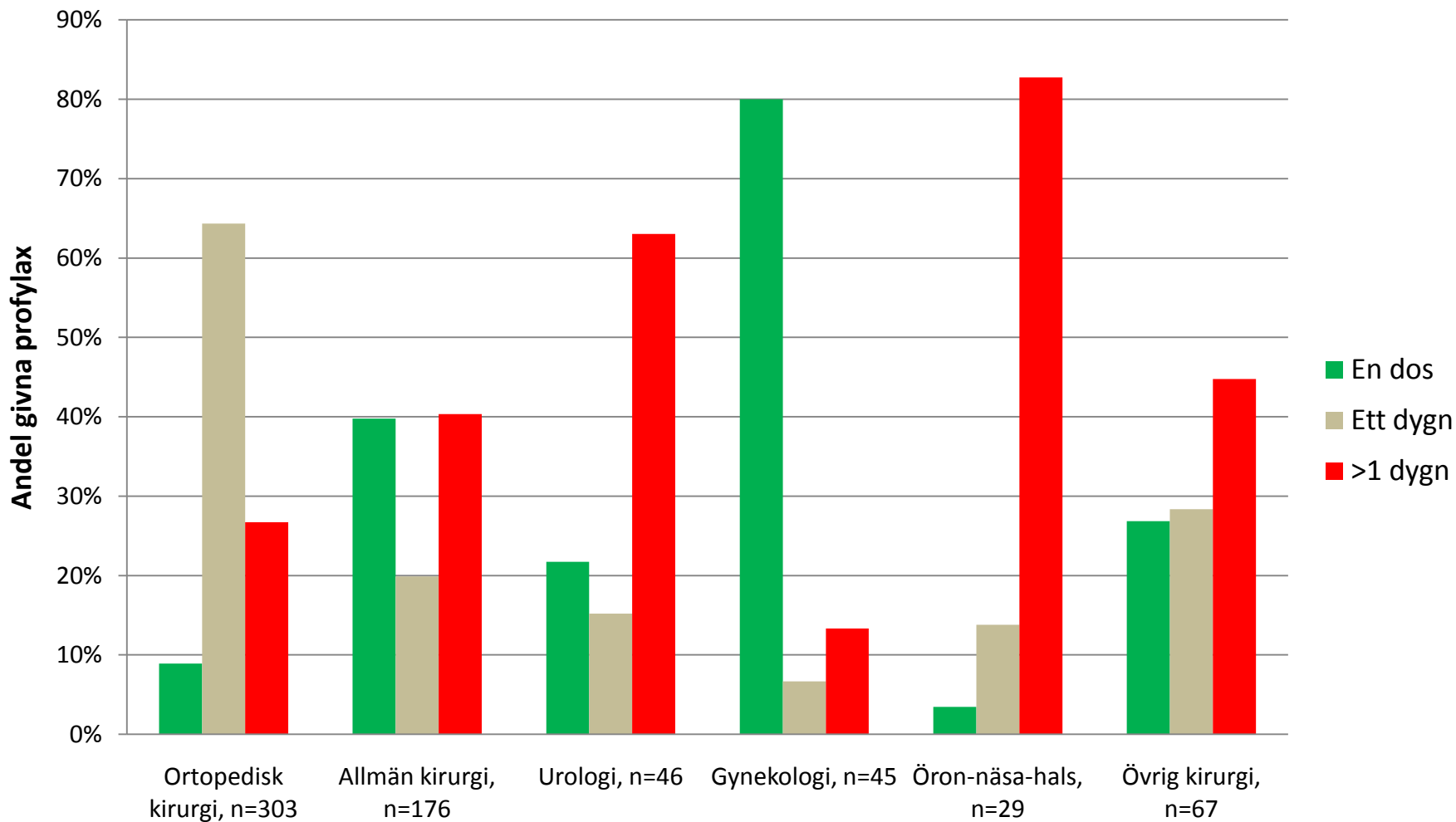
Längd av antibiotikaprofylax vid kirurgi, olika specialiteter

Stramas punktprevalensstudie 2008

Längd av antibiotikaprofylax vid kirurgi, olika specialiteter

Stramas punktprevalensstudie 2008

C. Använd antibiotika rationellt

10. Antibiotika ska användas rationellt

- Behandlingen ges i enlighet med terapirekommendationer.
- Dosen är optimal i förhållande till diagnos, ålder, kön och njurfunktion.
- Doseringscheman finns tillgängliga på alla enheter.
- Redan vid ordinationen planeras datum för omvärdering/utsättande (stoppdatum).
- Terapin anpassas efter odlingssvar.
- Indikationen för fortsatt behandling utvärderas dagligen.
- Intravenös terapi övergår till oral så snart som möjligt.

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

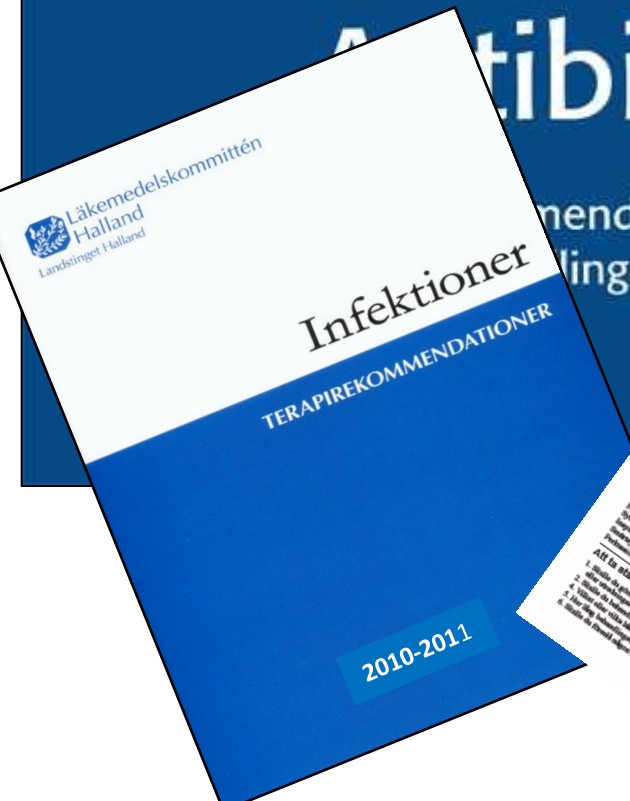
Extrabilder

Aktuella riktlinjer måste finnas och följas

Antibiotika

Rekommendationer och
Behandlingsmål 2010-2011

Kunskap om antibiotika!

Verksamt mot rätt bakterie

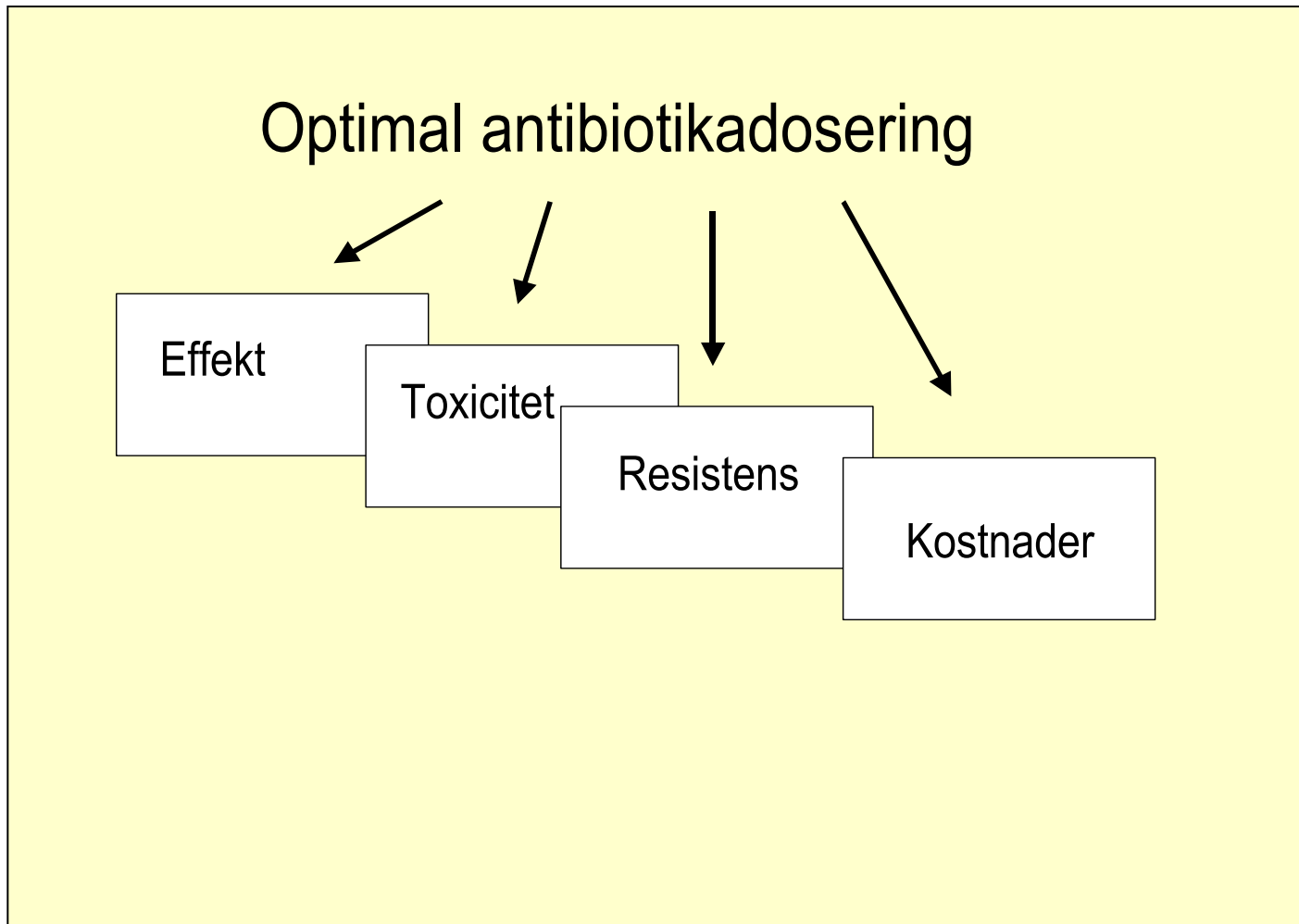
Adekvat dosering och
behandlingstid

Minimera
resistensutveckling

Minimera påverkan på
normala bakteriefloran

Behandla bara när det gör
skillnad

Antibiotika måste doseras optimalt

Ansvar för en rationell antibiotikaanvändning

Rätt antibiotika på rätt indikation är i allra högsta grad en patientsäkerhetsfråga.

Strama-grupperna kan bidra med kunskap och sprida denna i form av utbildningsinsatser och behandlingsrekommendationer.

Huvudmannen är ansvarig för att adekvata resurser finns för det lokala Stramaarbetet.

Förutsättningar för det lokala Stramaarbetet

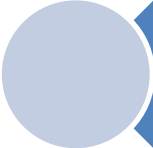

Strama-gruppen bör ha ett tydligt uppdrag och mandat från landstingsledningen.

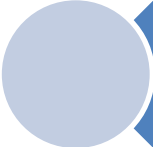
Tydligt avsatta ekonomiska resurser som täcker arbetstid, aktiviteter och egen fortbildning inom ämnet.

Lokala data avseende resistens och förbrukning måste vara lätt tillgängliga för grupperna.

Primära arbetsuppgifter

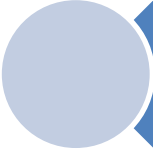
Utifrån evidensbaserade data och lokala resistensdata utforma lokala rekommendationer för behandling och profylax med antibiotika och aktivt stödja den lokala implementeringen av dessa

Fortlöpande följa det lokala resistensläget och antibiotikaförbrukningen, i såväl öppen som slutenvård

Fortlöpande tolka och analysera dessa data och att aktivt återkoppla data till verksamheten och föreslå åtgärder

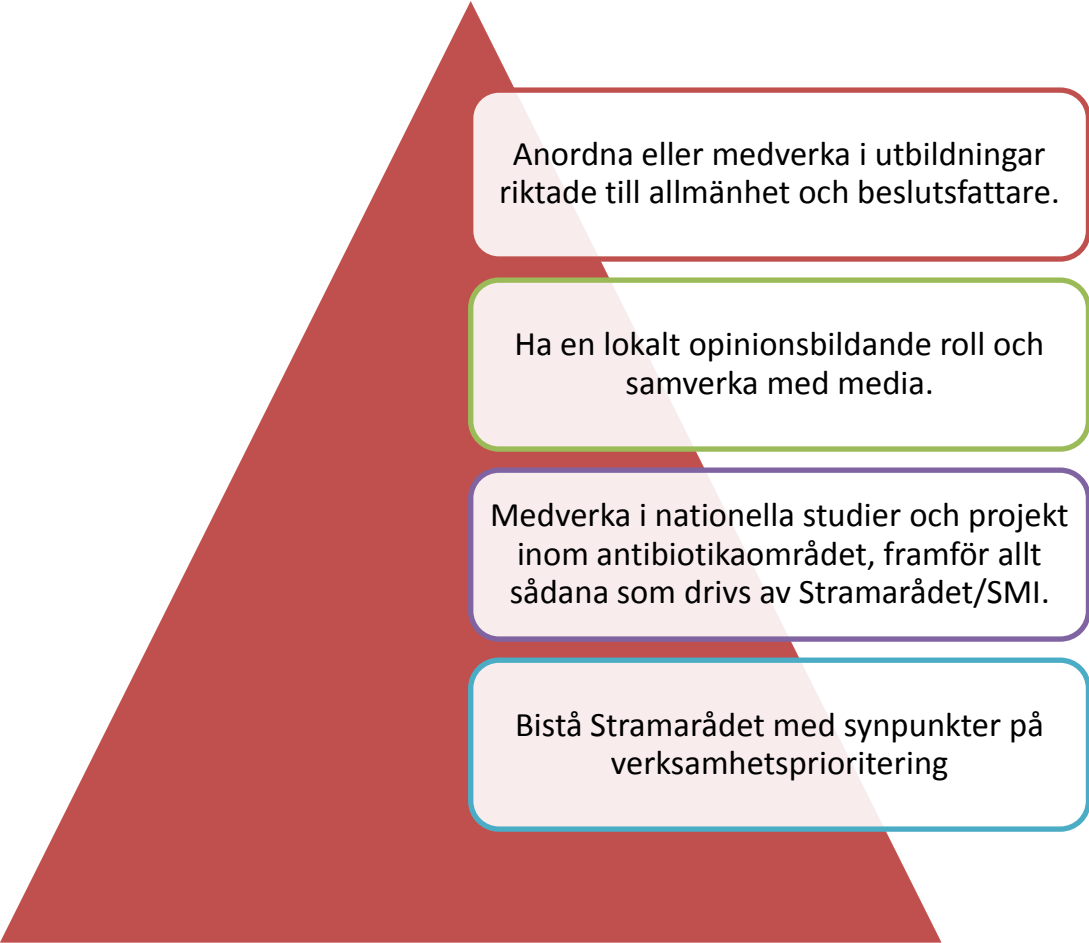

Anordna allmänna och riktade utbildningsinsatser rörande antibiotika till vården

Genom stöd från Stramarådet/SMI hålla sig uppdaterad om den nationella och internationella situationen inom antibiotikaområdet

Övriga arbetsuppgifter

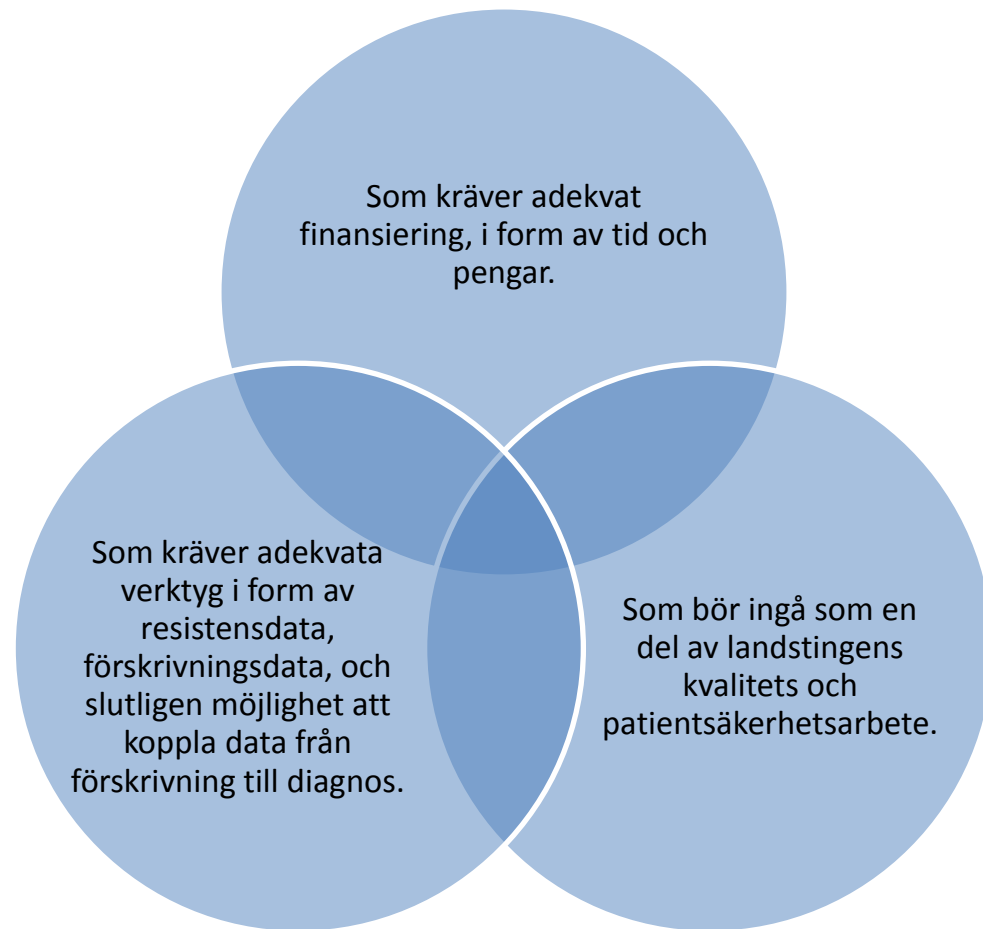
Anordna eller medverka i utbildningar riktade till allmänhet och beslutsfattare.

Ha en lokalt opinionsbildande roll och samverka med media.

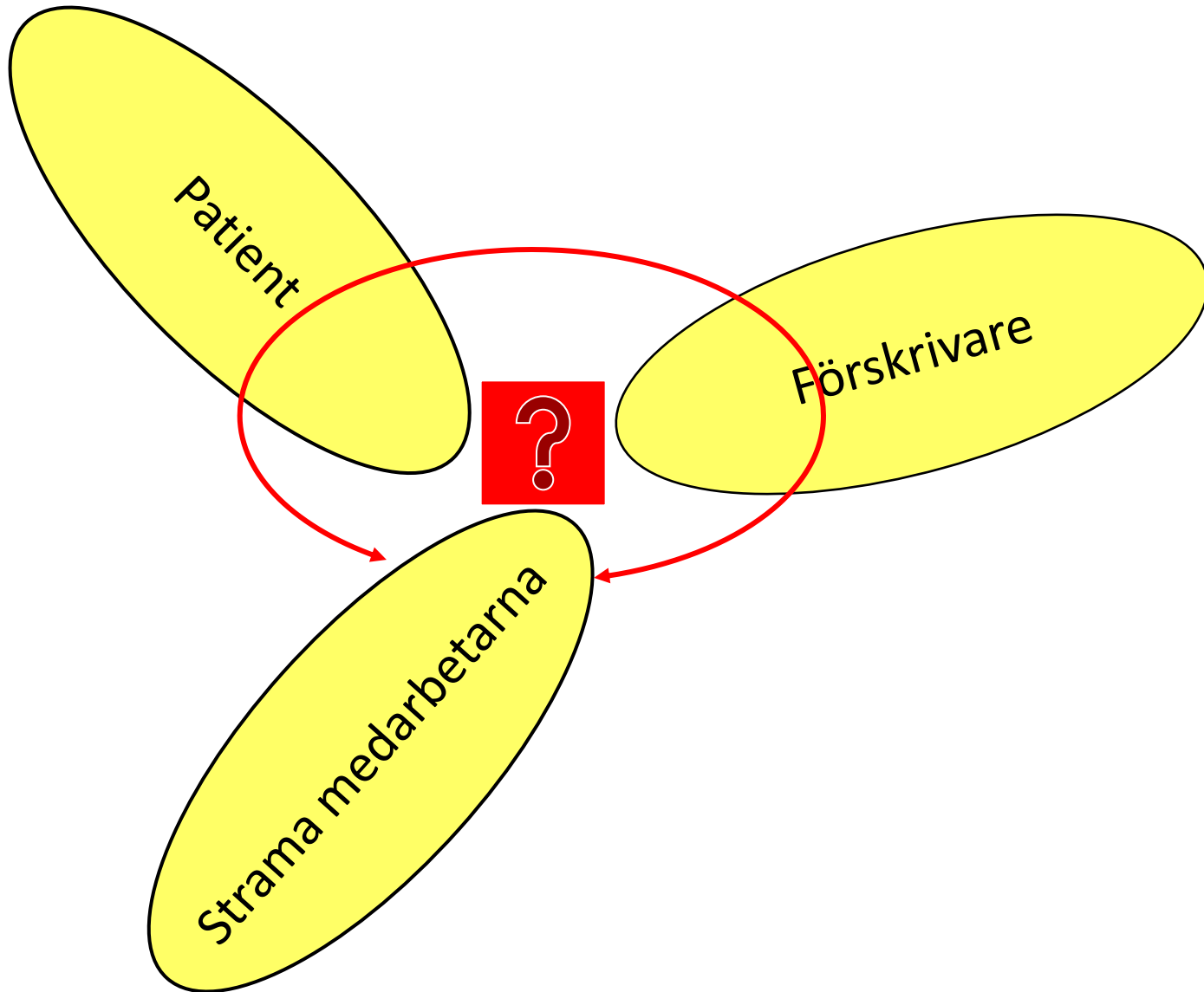
Medverka i nationella studier och projekt inom antibiotikaområdet, framför allt sådana som drivs av Stramarådet/SMI.

Bistå Stramarådet med synpunkter på verksamhetsprioritering

Ett stort och ansvarsfullt uppdrag...

Ändra patient- och läkarbeteende!

Otto Cars: Eu:s Antibiotikadag 18/11

Antibiotika- ekologisk dynamit

